

РЕЦЕНЗИЯ

по конкурс за заемане на академичната длъжност **доцент** по професионално направление 1.2. Педагогика, научна специалност „Теория на възпитанието и дидактика“, обявен в ДВ брой 31/12.04.2019 за нуждите на катедра „Педагогика и мениджмънт“ към Факултет и Колеж – Сливен, Технически университет – София.

Кандидат: гл.ас. д-р Юрий Петров Клисаров

Рецензент: проф. к.п.н. Петър Диков Петров, професионално направление 1.2. „Педагогика“, научна специалност „Теория на възпитанието и дидактика“, член на Научното жури и рецензент, съгласно Заповед № ОЖ-1.2-21/18.06.2019.

Дом. адрес: София 1799 ж.к. Младост-2 бл. 224 вх. 2 ет. 2 ап. 19;
дом. тел. (02) 97-40-915; GSM: 0879-27-39-15.

1. Общи положения и биографични данни

Гл. ас. д-р Юрий Петров Клисаров е единствен кандидат по този конкурс. Конкурсът е обезпечен с годишен хорариум от 195 часа лекции по пет дисциплини за специалност „Педагогика“, ОКС „Бакалавър“, за специалности „Предучилищна и начална училищна педагогика“ и „Иновации и технологии в педагогиката“, ОКС „Магистър“ и за професионална квалификация „Учител“. След запознаването ми с представената документация се убедих, че са спазени всички изисквания на чл. 26, ал. 1, 2, 3 и 5 от ЗРАС, чл. 19 и чл.20, ал. 3 от Правилника за условията и реда за заемане на академични длъжности в Технически университет – София, както и решенията на Катедрен съвет (Протокол № 18/17.06.2019); Факултетен съвет (Протокол № 2/07.02.2019); Академичен съвет (Протокол №2/27.02.2019).

От творческата автобиография на гл. ас. д-р Юрий Петров Клисаров лесно може да се „проследи“ неговия образователен и професионален път. Висше образование по специалността „Педагогика“ е придобил в Софийски университет „Св. Климент Охридски“ през 1983 г., ОНС „доктор“ е получил през 2013 г. по професионално направление 1.2. Педагогика, научна специалност „Теория на възпитанието и дидактика“. Бил е учител и класен ръководител за кратко и след спечелен конкурс постъпва в Инженерно-педагогически факултет – Сливен към Технически университет-София като асистент и израства до главен асистент. Прави

впечатление, че в продължение на много години той преподава голям брой педагогически дисциплини: Педагогика, Педагогическа психология, История на педагогиката, История на българското образование, Управление на образованието, Педагогическа етика, Педагогическа социология, Методика и др. Налага се един важен извод: Наложило се е кандидатът перманентно да се квалифицира, да следи новостите, за да бъде „в крак“ с динамичните промени в областта на педагогическите науки. Има сертификати за повишаване на квалификацията си за изграждане на онлайн курсове и провеждане на електронно обучение в образователната платформа Blackboard.

2. Общо описание на представените материали

В конкурса за доцент гл. ас. д-р Юрий Клисаров участва по мое убеждение с **необходимата по количество и качество** за това звание научна продукция. Както се вижда от представения от него списък, тази продукция включва:

- 1 монография, разработена самостоятелно: *A1.1.Иновационни подходи в педагогиката*. С. 2013 – 201 с. ISBN 978-954-9424-09-06;
- 1 студия *A1.2 Интерактивни методи в обучението по педагогическите дисциплини*, С., 2014 с.143-191 ISBN 978-954-9424-10-2;
- 2 статии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световно известни бази данни с научна информация - Scopus и Google Scholar - № A2.1.1(в съавторство с К. Белчева) и № A2.1.2 (самостоятелно);
- 10 научни статии, публикувани в съвременни български научни списания с научно рецензиране, включени в Националния референтен списък (A3.1...A3 10), от които 2 в съавторство (A3.4 с Ив. Баева и A3.9 с К. Белчева).
- 2 доклада на научни конференции в чужбина A4.1.1. (в съавторство с К.Белчева) и A.4.1.2. (самостоятелно) на тема: „Процедура за оценяване самостоятелната работа на студентите основана на конструктивизма“ и „Методи и техники на преподаване и учене в интерактивна образователна среда“.

– 1 университетски учебник А.5.1 „Обща и професионална дидактика“ в съавторство (2011) и 1 учебно помагало А5.2. по Училищна дидактика за виртуалната образователна среда и система за разработване на онлайн обучение Blackboard (2014) .

За изпълнение на наукометричните показатели са важни и цитиранията на авторски публикации на кандидата. Те отговарят на изискванията както по брой , така и по качество на изданията, в които се цитират. Има цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в световно известни бази данни с научна информация – Scopus и Web of Science, в чужбина, в съвременни български научни списания с научно рецензиране, включени в Националния референтен списък. Най-цитирани публикации са статиите: „Към модернизация на педагогиката:критичен преглед“, „Избор на скала за оценяване на стила на учене“, монографията „Иновационни подходи в педагогиката“ и учебник „Обща и професионална дидактика“.

Кандидатът е удостоверил участие в три научноизследователски проекта, от които един е национален, а два са вътрешни за Технически университет-София.

3. Обща характеристика на научноизследователската и научноприложната дейност на кандидата

Кандидатът покрива минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област 1. Педагогически науки.

От приложената в документите диплома за придобиване на научна степен „доктор“ е видимо, че е изпълнено изискването по показател А *Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“*. Това носи на кандидата 50 точки.

По показател В *Хабилитационен труд – монография* кандидатът участва със самостоятелен труд „Иновационни подходи в педагогиката“, което му дава 100 точки.

По показател Г, точка 6 *Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация*, е представена статията „Към модернизация на педагогиката:критичен преглед“, реферирана в Scopus , в съавторство, което му дава 15 точки. По точка 7 от същия показател, *Статии и доклади, публикувани в нереперирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни тонове*, са представени 15

самостоятелни статии, които дават 150 точки и 4 в съавторство - 20 точки. По точка 10 от показател Г *Публикувана глава от колективна монография* кандидатът е представил „Интерактивни методи в обучението по педагогически дисциплини“ от колективната монография „Интерактивни технологии във висшето училище“, което му дава 20 точки. Изискванията по показател Г за общия брой точки е 200 и кандидатът ги достига.

По показател Д, точка 11 *Цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове*, е показано едно цитиране в сп. „Химия“, което носи 15 точки. По точка 12 *Цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране* са видими 4 цитирания. Едното е в сп. „Педагогически алманах. Методология и технология на образованието“. Второто е в „Научни трудове на Съюза на учените в България – Пловдив“, а останалите са в „Научни трудове на Съюза на учените в България – Сливен“. Всяко от тях носи по 10 точки – общо 40. По точка 13 *Цитирания или рецензии в нереперирани списания с научно рецензиране* са показани 4 цитирания като всяко от тях се оценява с по 5 точки – общо 20.

Изискванията по показател Д са изпълнени като кандидатът набира повече от изискуемите 50 точки.

Гл.ас.д-р Клисаров има набрани точки и по показател Е, точка 16 *Участие в национален научен или образователен проект*. Участвал е в три проекта, всеки от които му носи по 15 точки. По точка 20 от същия показател участва с университетски учебник „Обща и професионална дидактика“ в съавторство, което му носи 13 точки. Изискванията по показател Е не са задължителни за участие в конкурс за академичната длъжност „доцент“, но участието в проекти и създаването на университетски учебник е принос към показаната до тук научноизследователска и научноприложна дейност на кандидата.

4. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата

В документите е представена справка за преподаваните от гл.ас.д-р Клисаров педагогически дисциплини в периода от 1987 до 2018 г. Кандидатът е водил лекционни курсове по дисциплините: Педагогическа социология, Методика на обучението по професионални направления, История на педагогиката, Сравнително образование, Стиллове на учене. През същия период са провеждани семинарни упражнения по:

Педагогика, История на педагогиката, Педагогическа психология, Педагогическа етика, Педагогическа социология, Управление на образованието, Методика и Педагогическа практика.

През годините кандидатът е преподавал голяма част от педагогическите дисциплини, включени в различните учебни планове на Факултета за ОКС „Бакалавър“, „Магистър“ и професионална квалификация „Учител“.

5. Основни научни и научно-приложни приноси

С основание може да се твърди, че научните интереси на гл. ас. д-р Юрий Клисаров са в областта на обявения конкурс - *Теория на възпитанието и дидактика* с акцент върху дидактическата проблематика. Макар и твърде условно, научните и научноприложните му приноси биха могли да се обособят в няколко основни проблемни области:

- иновационни и интерактивни стратегии, технологии и подходи в контекста на конструктивистката образователна концепция и ученето през целия живот;
- педагогическа диагностика и дидактометрия;
- таксономичен подход към целите на образованието и обучението
- стилове на учене.

Разбира се, това „разделение“ е твърде условно, тъй като много от посочените теми или проблеми са тясно свързани помежду си и взаимно се преплитат. Безспорно към първата проблемна област се отнася монографията му за иновационните подходи в педагогиката, а също и публикации под номера А1.2, А2.1.1, А3.2, А3.3, А3.6, А3.7, както и някои от научните съобщения и доклади на кандидата. С оглед да избегна описателния подход на тяхното разглеждане, ще се опитам да представя творческите му постижения възможно най-синтезно с цел рецензията ми да придобие аналитично-оценъчен характер.

Прави впечатление голямата информираност на кандидата, който се позовава на най-новите публикации на авторитетни наши и чужди автори, като се опитва да ги „подчини“ на собствената си интерпретация. Много ясно се разкриват същността и основните характеристики на технологичния подход в педагогиката, като се конкретизират различните разновидности на технологиите на обучението и възпитателните технологии, както и тези за педагогическата диагностика. Всичко това

служи като база за разглеждане основните характеристики на иновациите и на интерактивните подходи в образованието и по-точно какви промени следва да настъпят в класическата педагогика в условията на новопарадигмалното образование.

Както е известно, модернизацията на педагогиката се основава на структуроопределящите подходи: дейностният подход, личностният подход, проблемният подход, компетентностният подход, контекстният подход и др. Концепцията за перманентно-интегралното образование понастоящем все повече се утвърждава като глобална концепция, характеризираща образованието през целия живот, през всички възрасти. Главното и същественото, което характеризира перманентното образование е интегрираността на различните звена, степени и форми на първичното, базовото образование с тези на вторичното, следбазовото образование като фундамент за непрекъснато усъвършенстване на личностния и професионалния потенциал. Основното и следбазовото образование фактически се сливат в един

непрекъснат процес, разчленен на тясно свързани помежду си звена, степени и форми, с постоянно нарастваща сложност и все по-ярко изразена антропологична насоченост за постигане на високо личностно развитие и професионална квалификация. При такава постановка може да се постигне органическо единство и приемственост между методите и формите на обучение в средното и висшето образование, да се реализира широкообхватното учене (LWL), чрез взаимно допълващите се разновидности на формалното и неформалното образование и информалното учене.

Специално внимание кандидатът отделя на новия етап в развитието на аудиовизуалните и информационните технологии и електронното обучение. Изяснява се взаимовръзката между технологиите за осъществяване на традиционно, дистанционно и електронно обучение. Разглеждат се някои модели на обучаващата среда, основани на конструктивизма (проблемно-ориентирано обучение, проектно-базирано обучение, кооперативно обучение, контекстно учене с акцент върху интерактивните методи и техники). Както подчертава авторът на с.122 от монографията си, особено ефективни са онези методи, които имат определена практическа насоченост. Негова заслуга в практико-приложен план е опитът му да очертае насоките за модернизиране на класическите

форми на обучение на студентите (лекцията, семинарните и практическите занятия, консултациите).

Специално бих искал да подчертая приносът на гл. ас. д-р Юрий Клисаров в теоретичен и практико-приложен план за изследване на влиянието на диференцираното обучение в зависимост от стиловете на учене. Анализирани и сравнени са резултати от проведени експерименти в САЩ, Европа и у нас като на тази основа се обосновава възгледа, че този подход в обучението води до повишаване на учебните достижения и подобрява удовлетвореността от ученето. (№№ А4.1, А4.1.2, А3.8.)

Наистина по тази проблематика е посветен и дисертационния му труд, но в действителност той установява редица нови характеристики, като например че скалата на Дейвид Колб осигурява по-точна диагностика на стиловете на учене в сравнение с тази на Хъни-Мъмфорд. В друга своя публикация доказва, че оценяването на създаден продукт е по-подходящ метод за диагностика на академичните постижения на студентите в сравнение с тестирането, тъй като позволява по-цялостно и адекватно измерване на уменията и компетенциите.

Гл. ас. д-р Юрий Клисаров е един от участниците в учебника „Обща и професионална дидактика“ (2011), предназначен за студенти и специализанти в Инженерно-педагогически факултет и Колежа за учители в ТУ-София. Както може „лесно да се види“, в него са включени основните „ядра“ на съвременната дидактическа проблематика, а дидактиката на професионалното обучение е представена чрез значителен брой формализирани модели, схеми и алгоритми, познаването на които би подпомогнало изучаването на частните методики на дисциплините от професионалната подготовка. Като един от водещите автори по дидактика в България мога да заявя, че този учебник в действителност е един **нов прочит** на съвременната дидактическата проблематика. Нещо повече. Успешното прилагане на съчетанието от таксономичния и технологичния подход, което в действителност по своята същност според мен е компетентностния подход е предпоставка за осъществяване на мечтата на великия Я.А. Коменски за дидактиката като универсално изкуство да се обучават всички на всичко!

6. Значимост на приносите за науката и практиката

Всички посочени от мен приноси са лично дело на кандидата. Анализът на цитиранията на негови публикации безусловно свидетелства, че той е добре известен на педагогическата общност.

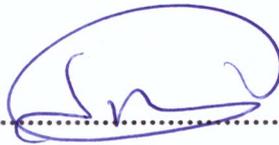
7. Критични бележки и препоръки

Нямам съществени бележки и препоръки към научната продукция на гл. ас. д-рКлисаров

8. Заключение.

Въз основа на запознаването ми с представените научни трудове, тяхната значимост, съдържащите се в тях научни, научноприложни и приложни приноси, намирам за основателно да предложа на уважаемите членове на Научното жури да гласуваме с положителен вот гл. ас. Юрий Петров Клисаров да заеме академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 1.2. Педагогика, научна специалност „Теория на възпитанието и дидактика“ за нуждите на катедра „Педагогика и мениджмънт“ към Факултет и Колеж – Сливен, Технически университет – София.

11 04.2019г.

Изготвил рецензията:.....

(проф. к.п. н. Петър Петров)

REVIEW

Regarding the competition for holding the higher academic post of Associate Professor in 1.2 professional field of Pedagogy, scientific specialty *Theory of Education and Didactics*, published in the State Gazette, issue 31 of 12.04.2019 for the needs of the Department of Pedagogy and Management at Faculty and College - Sliven, Technical University of Sofia.

Applicant: Chief Assistant Yurii Petrov Klissarov, PhD.

Assessor: Prof. Petar Dikov Petrov, PhD in 1.2 professional field of Pedagogy, scientific specialty *Theory of Education and Didactics*, member of the Academic Board and Assessor, according to Order No. OJ-1.2-21 / 18.06.2019.

Home address: Sofia 1799, Mladost-2, bl. 224, entr. 2, floor 2, ap.19;

Tel. (02) 97-40-915; GSM: 0879-27-39-15.

1. General Information

Chief Assistant Yurii Petrov Klissarov, PhD is the only participant in the competition for holding higher academic post of Associate Professor. The Faculty of Engineering and Pedagogy ensures workload of annual lectures, constituting 195 academic hours in five pedagogical disciplines for the major courses in Pedagogy, Bachelor's degree; Pre-school and Primary School Pedagogy and Innovation and Technology in Pedagogy, Master's Degree as well as for the Teacher Certification Program. Having read the applicant's submitted documents, I am totally convinced that all requirements referred to in Art. 26, para. 1, 2, 3 and 5 in the Act for the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Statute for Terms and Procedure for Holding Academic Posts at the Technical University of Sofia, Art. 19 and Art. 20, para. 3, have been met in equal measure and the decisions and resolutions taken by the Department Council (Minutes No.18/17.06.2019); Faculty Council (Minutes No.2/07.02.2019); Academic Council (Minutes No.2/27.02.2019) have been duly considered.

From the applicant's CV, his education and professional path can easily be traced. He graduated Pedagogy at Sofia University, St. Kliment Ohridski, in 1983 and earned his doctoral degree in 2013 in 1.2 professional field of Pedagogy, scientific subject *Theory of Education and Didactics*. He was a

teacher and head teacher for a short time, and after winning a competition he was appointed Assistant Professor at the Technical University of Sofia, Faculty of Engineering and Pedagogy – Sliven to be promoted later to Chief Assistant. It is noteworthy that for many years he has taught a large number of pedagogical disciplines: Pedagogy, Pedagogical Psychology, History of Pedagogy, History of Bulgarian Education, Education Management, Pedagogical Ethics, Pedagogical Sociology, Methodology, etc. An important conclusion must be drawn: the candidate had to permanently qualify, keep track of the novelties in order to keep pace with the dynamic changes in the area of pedagogical sciences. He has enclosed certificates proving his qualification on how to design online courses and how to deliver e-classes in Blackboard educational platform.

2. General description of the materials presented

In the competition, Chief Assistant Yuri Klissarov, PhD participates with the necessary quantity and quality of scientific works and publications. As can be seen from the presented list, this production includes:

- 1 academic monograph, written independently: A1.1. *Innovative Approaches in Pedagogy*, S., 2013. – 201. ISBN 978-954-9424-09-06;
- 1 single-authored chapter in a collective monograph: A1.2 *Interactive Methods in Teaching Pedagogical Subjects*, S., 2014. pp.143-191. ISBN 978-954-9424-10-2;
- 2 articles published in scientific journals, referenced and indexed in world-renowned scientific information databases - Scopus and Google Scholar - A2.1.1 (co-author K. Belcheva) and A2.1.2 (single-authored);
- 10 scientific articles published in contemporary Bulgarian scientific journals with independent pre-review included in the National Reference List (A3.1 ... A3.10), 2 of which co-authored (A3.4 by Iv. Baeva, A3.9 by K. Belcheva).
- 2 reports at scientific conferences abroad: A4.1.1. *Assessment Procedure of Students' Self-Study Based On Constructivism* (co-author K.Belcheva) and A.4.1.2. *Methods and Techniques of Teaching and Learning in an Interactive Educational Environment*.
- 1 university textbook, A.5.1 *General and Professional Didactics*, co-authored (2011), and 1 electronic handbook, A5.2, on *School Didactics*, online course for Blackboard Learning Environment (2014).

In order to calculate the applicant scholarly impact, it is important to refer to the citations and quotations of his publications. They meet the requirements both in terms of quantity and quality. Some of his articles are quoted in well-known scientific editions and ‘impactful’ journals, refereed and indexed in world-renowned scientific information databases, Scopus and Web of Science. There are citations of his papers abroad and in contemporary Bulgarian scientific journals with scientific review included in the National Reference List. The most cited articles are: ‘Towards Modernization of Pedagogy: Critical Review’, ‘Choosing a Learning Style Scale’, ‘Innovative Approaches in Pedagogy’ and ‘General and Professional Didactics’.

The candidate has presented certified documents for participation in three research projects, one of which is national and two are internal to the Technical University of Sofia.

3. General characteristics of the applicant research and applied research activities

The candidate meets the minimum national requirements for holding the academic post of Associate Professor in the higher education area of Pedagogical Sciences.

As a holder of a doctoral degree diploma, awarded in 1.2. professional field of Pedagogy, submitted in the documents, he meets the criteria set in **A Indicator**. This brings the candidate 50 points.

B Criteria, Habilitation Work – Monograph. The applicant participates in the competition with his independently developed research work on *Innovative Approaches in Pedagogy*, which gives him 100 points.

To meet requirements under **Criteria D**, item 6 *Articles and reports published in scientific journals, refereed and indexed in world-renowned databases with scientific information*, the article titled *Towards Modernization of Pedagogy: A Critical Review*, referenced in Scopus, co-authored, is submitted. It brings 15 points. Under Item 7 of **D Indicator** *Articles and reports published in non-refereed journals or edited collective volumes* 15 single-authored articles are submitted, which give him 150 points, 4 co-authored add up to 20 points. Under Item 10, Indicator D, *Published single-authored chapter in a collective monograph*, the candidate participates in the competition with *Interactive Methods in Teaching Pedagogical Disciplines*, published in the collective monograph titled *Interactive Technologies in Higher Schools*, giving him 20

points. The requirement for **D** Indicator to collect 200 points is met 'in equal measure'.

Indicator **E**, item 11 *Quotations or reviews in scientific journals refereed and indexed in world-renowned scientific information databases or in monographs and collective volumes*, one citation in the *Chemistry* magazine is shown, which carries 15 points. Under Item 12, *Citations in monographs and collective volumes with scientific review*, 4 citations are visible. One is in the *Pedagogical Almanac. Methodology and Technology of Education*. The second is in *Scientific Papers of the Union of Scientists in Bulgaria – Plovdiv*, while the rest are in *Scientific Papers of the Union of Scientists in Bulgaria – Sliven*. Each of them brings 10 points, a total of 40. Referring to Item 13 *Quotations or reviews in non-refereed journals with independent pre-review* 4 quotes are shown, each of which is evaluated with 5 points, a total of 20.

The requirements under Indicator **E** are fulfilled as the applicant collects more than the required 50 points.

Chief Assistant Klissarov, PhD has a number of points under Indicator **F**, item 16 *Participation in national scientific and education projects*. He has participated in three projects, each marked with 15 points. Under Item 20 of Indicator **F** he is a co-author of *General and Professional Didactics*, university textbook, bringing him 13 points. Indicator **F** is neither required nor mandatory for holding the academic post of associate professor, but the active participation in those projects and the co-authored university textbook are considered to be a great contribution to the applicant scientific and applied research, to his metrics and scholarly impact as a whole.

4. Evaluation of the applicant pedagogical training and activities

The enclosed Reference for Pedagogical Disciplines Taught by Chief Assistant Klissarov, PhD from 1987 to 2018 reveals that the candidate has delivered lecture courses in the following disciplines: Pedagogical Sociology, Methodology of Training in Professional Fields, History of Pedagogy, Comparative Education, Learning Styles. During that period, he held seminars on: Pedagogy, History of Pedagogy, Pedagogical Psychology, Pedagogical Ethics, Pedagogical Sociology, Management of Education, Methodology and Pedagogical Practice.

Over the years, the candidate has taught most of the pedagogical disciplines included in the curricula for Bachelor's and Master's Degrees and for Teacher Certification Program.

5. Main science and research applied contributions

It can reasonably be argued that the scientific interests of Mr Klissarov are in the field of the competition, i.e. *Theory of Education and Didactics* with an emphasis on didactic problems. The applicant science and research applied contributions could be conditionally divided into several problem areas:

- innovative and interactive strategies, technologies and approaches in the context of Constructivism concept as a paradigm for teaching and learning and lifelong learning;
- pedagogical diagnostics and didacometry;
- taxonomy-based approaches to education goals and objectives;
- learning styles.

Undoubtedly, this 'division' is too conditional, as many of the topics or issues mentioned are closely interrelated and intertwined. By no means, the first problem area concerns his academic monograph titled *Innovative Approaches in Pedagogy*, publications under A1.2, A2.1.1, A3.2, A3.3, A3.6, A3.7, as well as some of the applicant scientific notices and reports. In order to avoid the descriptive approach, I will try to present his creative achievements as synthetically as possible so that my review is a piece of analytical and evaluative writing.

It is worth mentioning that the applicant is highly informed, referring to the most recent publications of authoritative Bulgarian and foreign authors, trying to 'interpret' them in his works. The essence and main characteristics of the technological approach in pedagogy are very clearly revealed, specifying the different varieties of technology in education and as well as those of pedagogical diagnostics. All of these serve as a basis for examining the main characteristics of innovation and interactive approaches in education, namely, what changes should occur in classical pedagogy in the context of new paradigm education.

It is a well-known fact that modernization of pedagogy is based on structured approaches: learning by doing approach, individual approach, problem-based approach, competence approach, contextual approach. The concept of permanently integrated education is now increasingly becoming a global concept, characterizing lifelong-learning for all ages. The main and essential feature of Permanent Education is the integrity of different units, grades and forms of primary, basic education with those of secondary, post-secondary

education as a foundation for continuous personal development and improvement in individual performance as well as professional potential. Basic and post-secondary education actually merge into one continuous process, divided into closely interconnected units, degrees and forms, with an ever increasing complexity and a more pronounced anthropological focus for achieving a high personal development and professional qualification. Thus, it is possible to achieve organic unity and continuity between methods and forms of education in secondary and tertiary education, to achieve LWL through the complementary forms of formal and non-formal education and informal learning.

Special attention is paid to the new stage in the development of audiovisual and information technology and e-learning. The relationship between technology for traditional, distance and e-learning is clarified. Some models of learning environment based on constructivist principle (problem-oriented learning, project-based learning, cooperative learning, contextual learning with an emphasis on interactive methods and techniques) are considered. Those methods that have specific practical purpose are particularly effective is what the author in his monograph, on p.122, emphasizes on. His merit in the theoretical and the practical is his attempt to outline the guidelines for modernizing the classical forms of teaching university students (lectures, seminars and practical classes, consultations).

I would particularly like to emphasize Mr Klissarov's merit from theoretical and practical point of view for his contribution in the research of differentiated learning and learning styles. Analyzed and compared are results of experiments conducted in the USA, Europe, and in this country, serving as a base for the view that this type of learning approach leads to an increase in learning outcomes and improved satisfaction with learning. (№№ A4.1, A4.1.2, A3.8.)

Indeed, his thesis is devoted to this subject. What he does is, actually, to set out a number of new characteristics, such as David Kolb learning style inventory provides a more accurate diagnosis of learning styles than Honey-Mumford's. In another publication, he proves that product assessment is a more appropriate method for diagnosing students' academic achievements than testing, as it allows for more complete and adequate measurement of skills and competences.

Chief Assistant Yuri Klissarov, PhD is a co-author of the textbook titled *General and Professional Didactics* (2011), intended for students and specialists at the Faculty of Engineering and Pedagogy and College, Technical

University of Sofia. As it can be 'easily seen', the book includes basic 'cores' of modern didactic problems while didactics of vocational training is represented by a significant number of formalized models, schemes and algorithms, which would definitely supplement the study of private methodologies of the disciplines from vocational training. As one of the leading authors of didactics in Bulgaria, I can state that this textbook is in fact a novel reading of contemporary didactic issues. Something more. The successful application of the combination of the taxonomy-based and technological approach, which in my view is the competence approach, is a prerequisite for realizing the dream of the great John Amos Comenius for didactics as the whole art of teaching all things to all!

6. Significance of contributions to science and practice

I consider all outlined contributions as personal and independent work of the applicant. The analysis of the citations of his publications undoubtedly testifies that he is well-known to the pedagogical community.

7. Critical remarks and recommendations

I have no significant comments and recommendations on the scientific output of Chief Assistant Klissarov, PhD.

8. Conclusion

Based on the submitted scientific papers, their significance and contributions, scientific, research applied and practical, contained therein, I find it reasonable to propose to the honorable members of the Academic Board to vote positively for Chief Assistant Yurii Petrov Klissarov, PhD to be appointed as Associate Professor in 1.2 professional field of Pedagogy, scientific specialty *Theory of Education and Didactics* for the needs of the Department of Pedagogy and Management at Faculty and College - Sliven, Technical University of Sofia.

11.07.2019

Assessor: .....

(Prof. Petar Petrov, PhD)